

مروری بر یک تجربه: بازآفرینی فضای میدان شهرداری شهر رشت

محمدعلی ثابت قدم*

مدیریت شهری، مدنیت و اجتماعی شدن است که رویکردی روان‌شناسانه، جامعه‌شناسانه و از همه مهم‌تر مردم‌شناسانه را طلب می‌کند. البته باید توجه داشت که حل مسئله الزاماً به معنی تن دادن به خواسته‌های مردم نیست. شنیدن مسئله و وظیفه مدیر شهر است اما لزومی ندارد که روش حل کردن آن مطابق با شیوه مد نظر مردم باشد. ما همچنین باید بتوانیم مسئله مردم را در قالب مدیریتی اقتضایی، انعطاف‌پذیر و در عین حال پایدار، از سطح سیاست‌گذاری تا اجرا، بررسی کنیم. در حوزه مدیریت شهری متأسفانه در کشور ما، و به طور کلی کشورهای در حال توسعه، میان مسائل مختلف هم‌پوشانی وجود ندارد و شاید بتوان گفت که ما اساساً مسئله را گم کرده‌ایم و بیشتر مقلدیم. این مقلد بودن باعث شده است که یک سبک زندگی وارداتی را بر خود تحمیل کنیم و برخلاف تمام رویه‌های دینی، انقلابی و حتی حاکمیت فعلی، برای مسائل شهر برنامه‌ریزی کنیم. به طور خلاصه می‌توان گفت زمانی که سبک زندگی ما بر پایه مصرف باشد، ما مقلد هستیم و وقتی که مقلد باشیم، هر فرمولی در رفتار ما در زندگی تابع آن سبک وارداتی خواهد بود. میزان مقلد بودن هر جامعه نیز به واسطه ضعف‌هایی که

بزرگ‌ترین وظیفه در حوزه مدیریت شهری را، فارغ از آن که درباره چه محیطی با چه وسعت جغرافیایی‌ای صحبت می‌کنیم، چه در ایران و چه خارج از ایران، شاید بتوان اتخاذ رویکرد مسئله‌محور دانست. باید بپذیریم که مسئله مردم بسته به زمانه، قدمت و جنس جغرافیا، تاریخ، هویت و اقلیم منطقه و موضوعاتی از این دست قطعاً از محدوده‌ای به محدوده دیگر تفاوت دارد و نمی‌توان گفت که یک فرمول برای تمام مناطق صادق است. مثلاً در فرهنگی مثل فرهنگ شهر رشت و به طور کلی استان گیلان، مردم خیلی سریع مشارکت‌پذیر می‌شوند و نرخ آن از شهر بزرگ‌تری مثل اصفهان بسیار بالاتر و قابل تأمل‌تر است. به عبارتی، دغدغه‌های کمتر فکری و آرامش نسبتاً بالاتر روانی مردم رشت و نیز نقش اقلیم در فعال کردن اهالی این شهر موجب می‌شود که راحت‌تر با موضوع‌ها برخورد کنند و پذیرا‌تر باشند. البته مخالفانی در سطح شهر در امر مشارکت دخیل نیستند ولی تعداد مشارکت‌کنندگان بسیار بالاتر است. مدیریت شهری باید با نگرشی چندبعدی ابتدا مسائل و هدف آن‌ها را به خوبی شناسایی کند و بفهمد که هدف به سمت کیست، کجاست و چگونه است. مهم‌ترین رکن در حوزه